

«Era un monstre»

Després de dues dècades d'un matrimoni insuportable, María Ascensión Martínez Cabrera va acabar amb la vida del seu marit. Maria ha passat sis mesos a la presó i ara s'ha celebrat la vista del cas. A Ondara, el seu poble, molts confien plenament que aconseguirà la llibertat.

Ismael López

«Va arribar a les tres de la matina- da, però això no era el meu marit, era el dimoni... Drogat, amb uns ulls... Estava esglaiada. Va agafar un pal i un ganivet, em va dir: «¡Ets una guerra, una guerra!» En el llit seguia parlant. Jo tenia verí en la sang. Semblava estar adormit, callat, però no s'adormia, no s'adormia quan venia així. Va agafar el pal. «¡Em cague en Déu!, ¡em cague en Déu!» cridava. Li va pegar a la làmpada... m'acorralava».

«En l'estómac... més punyalades a l'esquena i al pit... Després... després.. es va alçar». *Fiscal: ¿sagnava? Acusada: «sagnava..., no ho sé, no ho sé. Es va alçar i em va agafar del coll... Li va caure el pal... li'l vaig clavar a l'esquena, al ventre, on fóra. A mi, em diuen que van ser vuitanta ganivetades i m'ho crec».*

«Llavors van venir els meus fills: «Aneu-vos-en, que el vostre pare ha mort», els vaig dir. Ens vam abraçar tots, plorant. Em vaig asseure a l'escaló de ma casa i vaig dir: «¡Que siga el que Déu vulga!». Era un monstre que volia llevar-me els meus fills».

Defensa: «Recordem un poc aquella nit. ¿Els motius de la discussió?». *Acusada: «Perquè ell volia que acollira els xiquets d'una fulana amb qui ell treballava, «La Tormento».* *Defensa: «¿Volia vostè el seu marit?»* *Acusada: «El volia».* *Defensa: «¿Li feia por?»* *Acusada: «Últimament, horror. A penes menjàvem junts tres voltes a l'any. Hauria donat la vida perquè canviara».*

María Ascensió Martínez Cabrera i Alejandro Herrero Romera es van casar el 20 d'octubre de 1967. Dinou anys després, en l'habitació de la casa del carrer de Sant Vicent, número 1, d'Ondara, Ascensió apunyalava repetidament «el causant de tots els seus mals», segons l'escrit de la defensa. Ascensió quedava sola amb cinc fills, però arrecerada pel calor immens i la solidaritat humana de tot el poble d'Ondara i de milions de dones de tot l'estat.

a la mà durant tota la sessió, brusa gris marengo, falda i jaqueta blau marí, calces fosques i sabates negres. «¿Fadrina, casada?», li va preguntar el jutge. «Viuda», li va respondre entre el rumor del públic. «¿Professió?»: «La casa». «És acusada de parricidi».

L'audiència pública havia començat a un quart d'onze del matí en la sala de vistes de la Secció Segona de l'Audiència provincial d'Alacant. Era el darrer juí de l'any. Els veïns del bar-

María Ascensió Martínez. A Ondara l'espera un homenatge. Si tot va bé.

Trenta-vuit anys tenia Alejandro Herrero quan va morir, segons el sumari, «a conseqüència de les ferides que li van ser provocades amb dos ganivets distints». Va ser el 27 d'octubre de 1986. María Ascensió, natural de Beas de Segura, Andalusia, en tenia trenta-sis. Durant la vista va romandre plorosa en el banc dels acusats, un colze recolzat en una cama, el mocador

ri de Benalua celebraven la pluja de milions que havia caigut amb el Gros de Nadal. Ondara sencera estava atenta a la televisió, esperant fer-se rics però, encara més, esperant saber la sort de María Ascensió.

«No, no tinc mal ànim», confessava en veu baixa minuts abans de la vista. «El poble s'ha portat molt bé amb mi i en la presó també m'han ajudat

molt. El que espere és que açò s'acabe com més prompte millor». Acaçada pels flaixos i les preguntes, Ascensió, en un moment en què va quedar quasi sola, confiava encara de passar el Nadal amb els seus. «¡Només Déu ho sap!», exclamava resignada. Uns metres més enllà, en un cantó, sols, els familiars de la víctima esperaven el començament de la sessió. En l'altre extrem del

Casa d'Ascension a Ondara.

corredor, Alejandro Herrero Martínez, el fill major, repetia el pensament de sa mare: «El que jo vull és que açò s'acabe avui mateix. Estic molt nerviós. Hem intentat superar-ho, però és ben difícil».

Dinou anys, sabatilles esportives, jersei de quadrets sèpia, texans i un serrell negre. «Sí, ja ho sé, estan per ací», deia sense mirar l'àvia paterna i la germana del seu pare, procedents d'Argamasilla de Alba, La Manxa. «Que ma mare es quede amb nosaltres i tinguem una vida normal», vol Alejandro. En les declaracions es va mostrar un xicot viu, clar, valent.

«Treballa a Dénia, en una fàbrica. Li teníem por al pare, sí senyor». Contestava al fiscal. «Discutien per moltes coses i últimament va ser per això, perquè no volia que ma mare anara a netejar fora de casa. Que, com la trobara netejant en la carnisseria, agafaria un ganivet». Aquella nit el seu pare «estava excitat, de mal geni, anava molt estrany, els ulls botits... Va dir que mataria ma mare, però primer es carregaria Marquet, el veí».

María Ascensió Martínez va treballar a casa per a una fàbrica de làmpades de Gata de Gorgs. Més avant va netejar en la carnisseria i a casa de la seua veïna Concepció Pineda, dona del dit Marquet. De la carnisseria «cobrava mil pessetes a la setmana». Del marit, «quan més m'ha donat al mes han sigut 28.000 pessetes... ¡I si li restava la part que me'n llevava...!».

«Jo, del meu pare, m'ho creia tot» —seguia dient el fill major. **Fiscal:** «¿Te'n vas anar llavors a la teua habitació?». **Alejandro, com a testimoni:** «Què havia de fer, si em quede allí, ¡em pega una hòstia!». Més avant, «el meu pare estava amb les mans al coll de la mare, un poc més avall que ella, no de genolls del tot, no arribava a es-

tar a terra... Jo vaig veure sang, vaig veure sang, veia sang...». **Fiscal:** «¿Saps a què es dedicava el teu pare?». **Alejandro:** «Sí senyor, a la prostitució de les dones... Inclús em llevava els diners que guanyava». «¿Armat?». «Duia de vegades el ganivet, el punyal i en el cotxe, una espasa cristiana. De la llenya, i això. Si aquella nit la mare no es defensa, hauria passat molt».

Cada punt pitjor

A casa de María Asunción a penes no entraven diners si no eren d'ella o del seu fill. Però la víctima els guanyava en quantitat, gràcies a l'exploració d'Antònia, «La Pitufa», i Carmen, «La Tormento». «Solia pegar sempre a les xiques, sempre anaven plenes de blaus. Era addicta a la coca i els canuts. Sempre solia anar armat. Una persona molt violenta». Immaculada Heredia, 23 anys, rossa cendra, testimoni, coneixia Alejandro Herrero «de treballar als clubs». També va estar al seu servei. «Els obligava a treballar

prou. Li donaven de 80.000 a 100.000 pessetes a la setmana», va contestar a preguntes del ministeri públic i de la defensa.

A banda, assegurada entre el públic, relatava a aquesta revista: «Algunes setmanes va arribar a rebre 300.000 pessetes de les xiques. Es gastava els diners en cotxes, convidant-les a menjar, en droga, en festes... Treballàvem al Verger i en la carretera d'Albaida. La menudeta sempre anava amb blaus», diu, recordant «La Pitufa». Ell sovint deia que estriparia qualsevol que li tinguera mania, que anava ben preparat. Mari —María Ascensió— va fer l'única cosa que podia».

Concepció Pineda —«som ella i jo, no hi ha més veïnes»— sentia «amenaces de mort». «Ell arribava sempre de matinada. ¿Que què era? Cap de puticlubs». En eixir Concepció, mostrava plena confiança que Mari quedarà lliure». Tanta com Josep Grimau, ex-alcalde d'Ondara i també testimoni, que tenia «la completa esperança en l'absolució». Grimau, a més de cridar l'atenció diverses vegades a la víctima, envià una volta la policia municipal perquè impedira Alejandro Herrero que disparara contra la seua dona, «que va fugir mig nua i descalça de matinada a casa del seu pare», segons informe de la defensa.

«¿Què tal es duia amb el marit?», va preguntar el fiscal. La parricida d'Ondara contestà: «Cada punt pitjor. Es

Pare, familiars i veïns de María Ascensió.

tirava a la beguda, a les dones... Però jo intentava atraure-me'l... «Vine a casa —li deia—, porta els xiquets a passejar». Es veu que els amics li deien: «Ai, Alejandro, jo no ho sé, la teua dona netejant escales...» Tampoc no volia que anara a la carnisseria, em deia que em mataria: «¡Et tallaré el cap si ho fas!». L'any 75 volia tallar-me el coll. Tinc la cicatriu ací —i mostra l'aixella—. «Això ho fa qualsevol home», va dir algú en la sala.

Hi havia gent d'Ondara, poca però prou per transmetre-li suport. Representacions de Càritas i de l'Associació d'Ames de Casa del poble. També era al seu costat, quasi sense donar-li treva, Catalina Jiménez, que ha passat dos mesos amb Ascensió en la mateixa cel·la a Fontcalent. Tota de negre, Catalina ens deia: «Jo li dic que pregue sempre al sant de Jumella, el meu poble. Inclús una funcionària volia vindre a declarar en favor seu. Ens vam conèixer allà, que és on es fan les bones amigues». Catalina Jiménez ha complit condemna per drogues. Mentre era a presidi «el meu fill, toxicòman, es va penjar».

El fiscal en cap de l'Audiència, Francisco Goyena de la Mata, va demanar per a l'acusada vuit anys de presó major i indemnització de mig milió per a cada fill. Pena que, a parer seu, era *benigna* i que compta amb l'eximent d'«haver actuat l'acusada presa d'una forta tensió nerviosa», encara que la parricida «sabia a què anava». Goyena de la Mata va actuar també com a fiscal en el cas de la «dolça Neus», que va ser condemnada vuit anys per haver instigat els seus fills perquè mataren el seu pare.

Cinc campanades

La família del mort, mare i filla vestides de dol, van ser un plany constant. Assegudes entre estudiants de Dret, increpaven en baix volum l'acusada: «¡Quina mentidera, tu l'has mort, ets el dimoni!». Alejandra Romera una volta va anar cap a la nora. Tota sola, la germana de la víctima seguia plorant abundantment, com ho va fer durant les quatre hores que durà la vista. «Mire vostè —ens va dir—, a nosaltres no ens han fet gens de cas. Açò és una farsa». I repetien: «¡Ai, quina llàstima de fill!».

Tot va passar en acabant de tocar les cinc campanades. «Quan les va sentir —va dir el fiscal en cap en les conclusions definitives—, la víctima li va dir: 'Et pegaré cinc punyalades'. Va ser la gota que féu vessar el got. Aleshores l'acusada va encendre el llum, es posà la bata, va eixir de l'habitació, anà a la cuina, agafà el ganivet que estava preparat per tallar el pernill... i li va encertar el primer colp al ventre».

En l'informe provisional havia continuat aquest relat així: «...el marit va caure damunt el llit, ella va agafar llavors un matxet que hi havia damunt la calaixera i que solia dur ell, i l'apunyalà diverses vegades a l'esquena». Segons va dir el forense, la punyalada mortal, la que va causar mort instantània i la immobilitat total a Alejandro Herrero Romera, va ser «exactament igual al colp de gràcia d'un bou». Era un home fort, de complexió robusta. Els tècnics de la Guàrdia Civil hi apreciaren fins a divuit ferides i talls. Els advocats van rebutjar, no obstant això,

l'autòpsia, que van qualificar de *deficient*.

«La veritat és que, a pesar de tot, no el denunciava —va dir el fiscal en cap—. No se li va ocórrer anar al jutjat, ni demanar la separació o el divorci. Francisco Goyena de la Mata es va mostrar contrari als escrits que repel·laven firmes demanant la llibertat de l'acusada i, en una frase curta, va exposar la possibilitat que unes altres persones pogueren haver intervingut en el parricidi, «però no queda provat», sentència.

La defensa, representada per l'advocat Joan Carles Pérez Nadal i un bufet d'Ondara i Dénia, argumentava la lliure absolució i es basava en els eximents complets de trastorn mental transitori, per insuperable i actuació en legítima defensa, per a una dona «treballadora, honesta, de conducta intaxable, estimada d'Ondara... amb un hàbit de vida rutinari, que havia de treballar perquè calia alimentar els fills». La llibertat, per a qui tenia un espòs «posseïdor de nombroses armes blanques»... «I que va arribar a violar-la trencant-li la roba interior».

«¡Vist! Deixen lliure la sala». Ja al carrer, en la mateixa plaça de l'ajuntament, a quatre passes de Maria Ascensió, Pérez Nadal comentava: «Està patint molt. És una pressió molt gran. Abans de cap d'any coneixerem la sentència. Davant els dubtes, caldrà aplicar el veredicté més favorable a l'acusada. Està més clar que l'aigua». Ondara prepara ja un homenatge a la dona que va ser capaç de plantar cara a un malson. Li esperen el xampany, el torró i la llibertat. Això, almenys, pensen tots. □

RESTAURANT

el cresol

Avda. de Suècia, 15
Tel. (96) 360 16 99
València

especialitat en arrossos

**i cuina tradicional
mediterrània**

Direcció:
Emiliano García Doménech.
Xef de cuina:
Tito Albarca Campdevà

CAVALL FORT

Cicle Nadalenc de Teatre per a nois i noies.

**El metge
per força**

de Molière
Companyia El talleret de Salt
del 24 al 30 de desembre.

**La cendrosa
ventafocs**

de Lluís Coquard i Francesc
Alborch
Companyia U de Cuc
del 31 al 6 de gener.

ROMEÀ
CENTRE DRAMÀTIC
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA